

**ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ФАКУЛЬТЕТ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ**

КАФЕДРА КУЛЬТУРОЛОГІЇ

СИЛАБУС

ЕТНОКУЛЬТУРОЛОГІЯ

Ступінь вищої освіти:	перший (бакалаврський)
Галузь знань:	03 Гуманітарні науки
Спеціальність:	034 Культурологія
Освітньо-професійна програма:	Культурологія
Освітня кваліфікація:	Бакалавр культурології
Професійна кваліфікація:	Фахівець з аналітики культури та креативних індустрій

ЗАТВЕРДЖЕНО
Протокол
засідання кафедри культурології
№ 1 від «1» вересня 2021 р.

ЛУЦЬК – 2021

I. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	Галузь знань: 03 Гуманітарні науки Спеціальність: 034 Культурологія Освітня програма: Культурологія Освітній рівень: Бакалавр	Нормативна
Кількість годин / кредитів 180/6		Рік навчання – 1 курс
		Семестр - 2 семестр
		Лекції – 32 год.
ІНДЗ: є		Практичні (семінарські) – 36 год.
		Самостійна робота - 100 год.
		Консультації - 12 год.
		Форма контролю: екзамен
Мова навчання		Українська

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові: **Столярчук Наталія Миколаївна**

Науковий ступінь: **кандидат філософських наук**

Вчене звання: **доцент**

Посада: **доцент кафедри культурології**

Контактна інформація: моб. тел. 097 2582490 *ел. адреса:* nat.ka@meta.ua

Дні занять: весняний семестр

З розкладом можна ознайомитись на офіційному сайті ВНУ ім.Лесі Українки, зокрема за посиланням

<https://vnu.edu.ua/uk/articles/testoviy-dostup-case-files-collection>

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу.

Навчальний курс «Етнокультурологія» є складовою циклу дисциплін загальної підготовки бакалаврів культурології. Програма курсу передбачає формування сучасних гуманітарних уявлень про поліцентричність культур та шляхи становлення неповторних, унікальних етнокультур в контексті загальносвітового цивілізаційного процесу. Предметом вивчення навчальної дисципліни є історико-культурні закономірності становлення і розвитку етносів і їх культур.

Зміст дисципліни. Змістовий модуль 1. Етнокультурологія як наука. Основні поняття етнокультурології. Проблеми культури в контексті історії, соціології, етнології, філософії, антропології. Предмет і завдання курсу “Етнокультурологія”. Соціальна антропологія, культурна антропологія, етнологія. Етнос як форма людського буття. Етнокультурологія як синтетична наука про етнічний зміст культури. Значення етнокультурології як науки. Місце етнокультурології серед суміжних наук. Методи і методики етнокультурологічних досліджень. Етнокультурні тексти, матеріали експедицій, музейні зібрання, етнокультурне спостереження – основні джерела етнології.

Еволюціонізм та неоеволюціонізм. Дифузійнізм. Соціологічна школа. Функціоналізм та структурний функціоналізм. Школи культурної антропології. Школи етнопсихології. "Культура - та - особистість": психологічний напрям школи Ф.Боаса. Психологічна типологія

культур Р. Бенедикт. Людина - в - культурі: моделі (конфігурації, патерни) культур та доміантні моделі (стереотипи) поведінки. "Національна психологія" та "національний характер" як ідеологічні та теоретичні конструкції. Проект Дж. та Б. Уайтінгів "Дитинство шести культур". Психоаналіз культури Г. Рохейма. Концепція базової особистості А.Кардинера. Етнопсихоаналіз Дж. Деверьо. Етологія культури У. Ла Барре. Етнопсихологія. Дж. Де Во: концепція етнічної ідентичності. Ф. Хсю: самоідентичність в крос-культурній перспективі. Структуралізм. Культурний релятивізм. Герменевтика культури Соціально-антропологічні дослідження в США. Концепція соціальної організації Р. Лоуї. Регіональні дослідження сучасного американського суспільства: Л. Уорнер. Чиказька школа антропології: Р. Редфілд. Крос-культурна методологія. Йельський університет: програма Інституту Людських Стосунків. Проект Human Relations Area Files. Атлас всесвітньої етнографії (World Ethnographic Sample). "Етнологічний атлас" у журналі "Етнологія". "Нова етнографія". Етнонаука як структурна семантика культури. Символічний підхід (Тернер). Етносемантика. Культура як етнічна конструкція світу досвіду. Етнонаукове дослідження когнітивних систем. Концептуальні моделі організації досвіду. У. Гудинаф. Ч.Фрейк. Г. Конклин. Радянська та пострадянська етнологія. Постколоніальні та етнічні дослідження.

Основні поняття етнокультурології. Етнос, народ, народність. Етнос-етнічність. Етнічна - народна – традиційна – національна культура. Антропогенез, етногенез, етнічний процес. Етнос, нація. Дві концепції нації. Етнос і держава. Етнічна ідентичність. Етнічний характер та темперамент.

Етнос. Універсальність та унікальність етнічність. Сучасні піходи до визначення сутності етносу. Біологічна теорія етносу (біологічні варіанти самоорганізації). Енергетична теорія етносу. Концепція етносу Ю. В. Бромлея. Інформаційна та системно-статистична концепції етносу в радянській та пострадянській етнології. Примордіалістські концепції етносу. Інструменталістські концепції етносу. Конструктивістські концепції етносу. Ознаки етносу. Етнічна ідентичність. Етногенез. Соціально-біологічна концепція етногенезу. Енергетична концепція етногенезу (Л. Гумільов). Соціально-історична концепція (С. Токарев, В. Алексєєв, Ю. Бромлей). Етнічні процеси в сучасному світі (етнічні дифузія, консолідація, асиміляція, ковергенція, міксація, парціація, сепарація, дисперсизація, міжетнічна інтеграція). Постколоніальні етнічні та крос-культурні дослідження.

Етнічна свідомість у відношенні до свідомості родової, конфесійної, професійної. Свідоме і несвідоме в етнічних культурах. Свідомість та самосвідомість етносів. Зміни в свідомості – зміст етнічного процесу. Співставлення – механізм самоусвідомлення. Етнічний образ як комбінація етнічних ознак. Етнічний характер. Етнічний темперамент. Етнічні стереотипи. Етнічні традиції та звичаї. Сучасна етнопсихологія. Етнічні міфологеми, архетипи, стереотипи. Міфологічні моделі. Міфологія як трансформація архетипів. Архетипи традиційної культури. Ритуалізація як процес соціалізації. Категорія "культурної традиції". Структура культурної традиції. Традиція і колективна пам'ять. Традиція в системах етнічних цінностей. Соціокультурний рівень етнічної культурної традиції. Традиціоналізм як ментальна стратегія. Трансформації етнічної традиції. Типи інноваційних трансформацій традиційних культур. Дослідження національно-культурної та етнічної свідомості сучасного українця.

Багатоманітність та мозаїчність етносів. Основні риси диференціації етносів. Принципи класифікації. Класифікація етносів. Географічна класифікація. Релігійна класифікація. Расова класифікація. Етнолінгвістична класифікація. Господарсько-культурна класифікація. Історико-культурна класифікація. Етнос в сучасному полікультурному світі. Множинна етнічність.

Змістовий модуль 2 Етнокультурна карта сучасного світу. Етноси та етнічна культура Австралії. Етноси та етнічна культура Меланезії. Етноси та етнічна культура Полінезії. Етноси та етнічна культура Мікронезії. Етноси та етнічна культура папуаської етнологічної області. Англоновозеландці. Етноси та етнічна культура Північної Африки (Єгипет, країни Магриба).

Етноси та етнічна культура Східної Африки (Східносуданська область, Північно-Східна та Південно-Східна Африка). Етноси та етнічна культура Західної Африки. Етноси та етнічна культура Центральної (Тропічної) Африки. Етноси та етнічна культура Південної Африки (аборигенна, європейська та малагасійська області). Етноси та етнічна культура Північної Америки. Етноси та етнічна культура Латинської Америки. Етноси та етнічна культура Східної Азії (тихоокеанська, тибетська, уйгурська, монголо-бурятська області). Етноси та етнічна культура Південно-Східної Азії. Етноси та етнічна культура Південної Азії. Етноси та етнічна культура Західної Азії. Етноси та етнічна культура Центральної Азії. Етноси та етнічна культура Сибіру. Етноси та етнічна культура Кавказу. Етноси й етнічні культури східноєвропейських та західно-центрально-європейських регіонів.

Змістовий модуль 3 Українська етнічна культура. Особливості етногенезу українського народу: гіпотези та концепції. Етноніми. Етнічна та національна культура. Етнічна самосвідомість і національна ідея. Традиційно-побутова культура. Звичай та обряди українців. Вірування і повіря. Етнічна релігія та міфологія. Типологія історико-етнографічного районування. Особливості етнічних груп українців. Етнічні межі українства. Українська діаспора. Етнорегіональна й національна символіка.

Волинь як історико-культурний регіон. Особливості історичного розвитку культури Волині. Сучасна культура Волині Транскордонна співпраця.

2. Пререквізити

Вивчення курсу передбачає використання знань, набутих із таких навчальних дисциплін як «Основи культурології», «Соціокультурний розвиток людства», «Первісна культура» тощо.

3. Мета і завдання навчальної дисципліни.

Метою викладання навчальної дисципліни є ознайомлення студентів із науковим інструментарієм культурологічного аналізу етносів та традиційних суспільств, а також із складною соціальною природою сучасної етнічності в полі-, мультикультурному світі, формування сучасних гуманітарних уявлень про поліцентричність культур та шляхи становлення неповторних, унікальних етнокультур в контексті загальносвітового цивілізаційного процесу. Предметом вивчення навчальної дисципліни є історико-культурні закономірності становлення і розвитку етносів і їх культур.

4. Результати навчання (компетентності).

Впродовж вивчення навчальної дисципліни у студентів формуються наступні професійні загальні компетенції (ЗК).

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 5. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК 6. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності

ЗК 7. Здатність працювати автономно.

ЗК 8. Здатність працювати в команді.

Фахові компетенції (ФК)

ФК 1. Здатність презентувати результати професійної діяльності в усній та письмовій формі, надавати відповідну аргументацію.

ФК 2. Здатність визначати ступінь цінності та унікальності об'єктів культури у українському та міжнародному контекстах.

ФК 3. Здатність критично аналізувати культурні явища та процеси з використанням загальнонаукових та спеціальних наукових методів;

ФК 4. Здатність розуміти та інтерпретувати джерела культури (писемні, речові, візуальні) з урахуванням різних контекстів (історичного, соціального, антропологічного, політичного, релігійного, екологічного тощо).

ФК 7. Здатність обґрунтовувати рішення щодо врегулювання відносин у сфері культури на основі розуміння специфіки соціокультурних процесів.

ФК 8. Здатність створювати аналітичні звіти, розробляти рекомендації та генерувати проекти (культурно-мистецькі, художні та дозвілєві) щодо об'єктів професійної діяльності, використовуючи актуальну нормативну основу.

ФК 9. Здатність оцінювати матеріальну та духовну цінність об'єкта культурної спадщини різних історичних періодів та географічних ареалів.

ФК 13. Здатність до професійної взаємодії з представниками інших спеціальностей, а також залучення до розв'язання культурних проблем представників громадськості.

ФК 15. Здатність до пошуку інноваційних способів розв'язання актуальних суспільних проблем на основі системного розуміння розмаїття культурних норм та специфіки актуальних соціокультурних процесів.

ФК 16. Здатність аналізувати специфіку Волині як пограничного регіону в етнокультурологічному та полікультурному контекстах.

А також досягаються визначені Освітньою програмою програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 4. Знати та розуміти теоретичні підходи до визначення культури, її проявів та форм існування.

ПРН 5. Збирати, упорядковувати та аналізувати інформацію щодо культурних явищ, подій та історико-культурних процесів.

ПРН 10. Розпізнавати та класифікувати різні типи культурних продуктів, визначати їх якісні характеристики на основі комплексного аналізу.

ПРН 17. Враховувати у фаховій діяльності соціальні, вікові, релігійні, етнічні, гендерні особливості, сприяти розумінню і толерантному ставленню до них.

ПРН 18. Здатність моніторити соціокультурний потенціал та креативний ресурс Волині з метою налагоджування транскордонного співробітництва та міжкультурної взаємодії.

У контексті формування вищезазначених професійних компетентностей, студенти будуть обізнані у таких питаннях:

- основоположні засади етнокультурології як науки, провідні концепції сучасної культурології, етнології, культурної антропології стосовно генези та розвитку етносів та їх культури;
- понятійно-категоріальний апарат етнокультурології, теорії культури, культурної антропології, етнології;
- методика етнокультурологічного дослідження та вміння її застосовувати для аналізу етнічних культур;
- сучасні підходи до мультикультуризму й культурного багатоманіття, традиційні та новітні напрямки етнічних досліджень, основні характеристики етносів;
- готовність до культурологічного дослідження, опису, аналізу та класифікації, оцінки артефактів, що належать до різних етнічних культур;
- навички міжетнічної комунікації на засадах загальнолюдської морально-етичної культури та толерантності.

5. Структура навчальної дисципліни

Табл. 2.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		Лек.	Практ.	Сам. роб.	Кон	*Фор

			(Семін.)		сульт	ма конт ролю / Бали
1	2	3	4	5	6	
Змістовий модуль 1. Етнокультурологія як наука. Основні поняття етнокультурології						
Тема 1. Предмет і завдання курсу “Етнокультурологія”. Місце етнокультурології в системі сучасних наук	10	2	2	6		ДС/ 2
Тема 2. Становлення етнології та етнокультурології. Методи етнокультурологічних досліджень	14	2	2	8		ДС/ 2
Тема 3. Основні напрямки і концепції сучасної етнокультурології	16	4	2	8	2	РГ/ 2
Тема 4. Основні поняття етнокультурології. Етнос-етнічність. Етнічна - народна – традиційна – національна культура	14	2	2	8	2	ДС/ 2
Тема 5. Етнос і концепції етносу. Етногенез (палео-, мезо-, неоетногенез). Етнічні процеси в сучасному світі. Постколоніальні етнічні дослідження	10	2	2	6		ДС/ 2
Тема 6. Етнічна свідомість і традиція як чинники етнокультурного процесу. Етнопсихологія. Етнічні міфологеми, архетипи, стереотипи. Дослідження національно-культурної та етнічної свідомості сучасного українця	14	4	2	8		РГ/ 2
Тема 7. Багатоманітність етносів. Класифікація етносів. Етнос в сучасному полікультурному світі	10	2	2	6		ДС/ 2
Модульна контрольна робота 1.						20
Разом за змістовим модулем 1	86	18	14	50	4	34
Змістовий модуль 2 Етнокультурна карта сучасного світу						
Тема 8. Етноси та етнічна культура Океанійських та Австралійського регіонів	14	2	2	8	2	ДС /2
Тема 9. Африканські етноси та етнічна культура	16	2	4	8	2	ДС /4
Тема 10. Етноси і традиційна етнічна культура Північної і Латинської Америки	12	2	2	6	2	ДС /2

Тема 11. Азійські етноси та етнічна культура. Етнічні культури Сибіру та Кавказу	12	2	4	6		ДС /2
Тема 12. Етноси й етнічні культури східноєвропейських та західно-центрально-європейських регіонів.	10	2	2	6		ДС /2
Модульна контрольна робота 2.						20
Разом за змістовим модулем 2	64	10	14	34	6	32
Змістовний модуль 3. Українська етнічна культура.						
Тема 13. Самобутність української етнічної культури	14	2	4	8	2	ДС /4
Тема 14. Етнорегіональна особливість України та українців	14	2	4	8		РГ/ 2
Модульна контрольна робота 3						20
Разом за змістовим модулем 3	28	4	8	16	2	26
ІНДЗ						8
Усього годин/балів	180	32	36	100	12	100

*Форма контролю: ДС – дискусія, ІНДЗ – індивідуальне завдання, РМГ – робота в малих групах, МКР– модульна контрольна робота, Р – реферат, або ж аналітичне есе.

6.1 Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота студентів з курсу “Етнокультурологія” включає опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу, підготовку до виступів на семінарах, вивчення тем або питань, що не розглядаються в курсі лекцій, конспектування основних теоретичних джерел з кожного змістового модуля. Нижче наводяться орієнтовні теми і завдання для самостійної роботи студентів

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Етнічна – народна – традиційна – національна культура.	6
2	Етнос і концепції етносу.	8
3	Етнічні процеси в сучасному світі	8
4	Етнічна свідомість і традиція як чинники етнокультурного процесу.	8
5	Етнопсихологія.	6
6	Етнічні міфологеми, архетипи, стереотипи.	8
7	Етнопедагогіка.	6
8	Поліетнічність в сучасному соціокультурному просторі.	8
9	Етнічні стереотипи чоловічої та жіночої поведінки.	8
10	Етнічна та національна самоідентифікація.	6
11	Народне мистецтво, народні ремесла, народні промисли. Hand meid.	8
12	Особливості візуального сприйняття і візуального образу в етнокультурах	8

13	Народне мистецтво і сучасні арт-практики.	8
14	Дослідження національно-культурної та етнічної свідомості сучасного волинянина.	8

Методичні вказівки до самостійної роботи студентів

Для підготовки студентом тем, запропонованих на самостійне вивчення, необхідно звернутися до різноманітних етнокультурологічних джерел та матеріалів – як спеціалізованих, наукових, так і допоміжних, популярних. Під час виконання завдань самостійної роботи можна скористатися запропонованим списком літератури, а можна вдатися і до самостійного пошуку інформаційних джерел. Підбираючи літературу, слід спочатку зупинитись на першоджерелах та монографіях, бажано останніх років видання. Потім - звернутись до журнальних статей, словників, енциклопедій, Інтернет матеріалів. Необхідною умовою ефективної самостійної роботи студента є стислий конспект у вигляді дослідних тематичних виписок та фіксування власних ідей і міркувань студента. Для подальшого цитування слід помічати джерело та сторінку. При написанні есе, рефератів, контрольних дослідницьких робіт потрібно, наводячи різні точки зору, концепції з того чи іншого приводу, вміти продемонструвати свою позицію. В самостійній роботі студента також високо цінується самостійність підбору матеріалу та самостійність і обґрунтованість власних суджень. Позиція повинна науково формулюватися та підкріплюватися аргументами і прикладами. Разом з тим, викладення матеріалу має бути творчим, не переобтяженим цитуваннями і фактажем. Самостійна робота студента відображає його навчальні досягнення, набуті наукові навички та рівень сформованості загальних та фахових компетентостей.

6.2 Види (форми) індивідуальних науково-дослідних завдань (індз)

Програмою курсу передбачається обов'язкове індивідуальне науково-дослідне завдання, яке виконується на основі засвоєння певного змістового модулю або змісту навчального курсу в цілому. Основна мета такого завдання полягає у систематизації, закріпленні, поглибленні теоретичних знань із курсу та застосування їх при вирішенні конкретних дослідницьких задач. Автор має продемонструвати рівень своєї фахової кваліфікації, ерудиції, а також володіння методикою та методологією етнокультурологічного дослідження. Виконання завдання покликане сприяти підвищенню рівня інтелектуальної та дослідницької культури, більш глибокому осмисленню найістотніших проблем розвитку сучасної етнокультурології, засвоєнню необхідних форм та методів науково-практичної діяльності, розвитку творчого мислення.

Завдання пропонуються у формі написання творчої роботи (есе), яка має вирізнятися, з одного боку, концептуальним характером, а з другого, – самобутнім авторським підходом до теми. Передусім, на високу оцінку може претендувати робота, яка містить власний погляд на розглядувану проблему, відзначається логічністю і переконливістю аргументації, конкретними прикладами з історії етнічних культур, зв'язком із сучасними культурними реаліями.

Робота повинна містити план, обґрунтування вибору теми, концептуальні висновки і список використаної літератури. Орієнтовний обсяг такої роботи – 10 - 15 сторінок.

Орієнтовна тематика творчих робіт – ессе:

1. Методи і методика етнокультурного дослідження.

2. Етнічна ідентичність. Етнічний характер та темперамент.
3. Основні принципи розмежування етносів та їх класифікації.
4. Ідея сакрального та сакральні ієрархії в традиційній свідомості.
5. Функціоналізм і структуралізм.
6. Етнічна самоідентифікація особистості.
7. Етнічні стереотипи чоловічої та жіночої поведінки.
8. Етнічні міфологеми та архетипи.
9. Символи та ритуали в етнокультурах. Концепція Тернера.
10. Етнокультурні дослідження Ф. Хсю.
11. Етнокультурні дослідження С. Аратюнова .
12. Етнокультурні дослідження Р. Бенедикт.
13. Етнокультурні дослідження Боаса Ф. (Методи етнології).
14. Етнокультурні дослідження Ю.Бромлея (“Нариси теорії етносу”).
15. Етнокультурні дослідження Л. Гумільова.
16. Етнокультурні дослідження М. Мосса.
17. Етнокультурні дослідження Р. Ітса.
18. Етнокультурні дослідження К. Леві-Строса.
19. Етнокультурні дослідження Б. Малиновського (функціональний аналіз)
20. Етнокультурні дослідження М. Мід.
21. Етнокультурні дослідження Радкліффа-Брауна.
22. Етнокультурні дослідження Е. Сепіра.
23. Етнокультурні дослідження С. Токарєва.
24. Етнокультурні дослідження Б. Уорфа.
25. Етнокультурні дослідження Д. Хаймса.
26. Етнокультурні дослідження Чебоксарових.
27. Етнокультурні дослідження Еванса-Прічарда.

28. Етнокультурні дослідження М. Еліаде.
29. Етнопсихолінгвістика.
30. Етнічна психологія.
31. Етнопедагогіка.
32. Етнічні культури Океанії та Австралії (за вибором студента будь-яка).
33. Етнічні культури Африки (за вибором студента будь-яка).
34. Етнічні культури Америки (за вибором студента будь-яка).
35. Етнічні культури Азії (за вибором студента будь-яка).
36. Етнічні культури Європи (за вибором студента будь-яка).

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо студента. Відвідування занять студентами є обов'язковими, допускаються пропуски занять з поважних причин (хвороба студента, сімейні обставини тощо).

Теми пропущених занять повинні бути відпрацьовані студентом самостійно і здані викладачу у вигляді індивідуальних завдань. Якщо студент має вагомі причини, що не дозволяють йому систематично відвідувати заняття, він може перейти на вільний графік з дозволу декана факультету.

Політика щодо академічної доброчесності. Підготовані студентом індивідуальні завдання (*проблемні завдання, реферати, творчі роботи, есе*) мають продемонструвати поглиблене вивчення джерел, змістовність і глибину розкриття теми, творчий підхід і самостійність мислення, оригінальність висновків. За потреби студент може отримати консультацію у викладача у позааудиторний час. Студенти мають дотримуватись етичних норм академічної доброчесності та не допускати обману й академічного плагіату. Під академічним плагіатом розуміється оприлюднення (частково або повністю) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження та/або відтворення текстів інших авторів без відповідного посилання (цитування). подання робіт, які є не вашими особистими розробками, копіювання чужих ідей без відповідного цитування.

Політика щодо дедлайнів (крайній термін) та перескладання. Підсумковий іспит проводиться в терміни, визначені деканатом у 2-му семестрі. Студентам, що не з'явилися на екзамен з поважних причин дозволяється перескладання в інший термін, встановлений деканатом. Третя й остання спроба складання заліку відбувається за присутності комісії з трьох викладачів, яких визначає деканат, включаючи викладача, який викладав дисципліну.

Методи та засоби діагностики успішності навчання

Поточний контроль, завданням якого є перевірка студентами вивченого матеріалу, визначення ступеня його засвоєння, вироблення навчальних та дослідницьких навичок, формування вміння самостійної роботи з культурологічними джерелами та спроможності їх осмислення і інтерпретації; а також вироблення навичок письмової та усної самопрезентації.

Поточний контроль здійснюється за такими напрямками:

- ✓ контроль за систематичністю та активністю роботи на семінарських заняттях (усне та письмове опитування);
- ✓ контроль за виконанням завдань для самостійного опрацювання поза рамками аудиторних занять (індивідуальні співбесіди);
- ✓ контроль за рівнем засвоєння та творчого опрацювання у вигляді контрольних завдань;
- ✓ контроль за виконанням індивідуального навчально-дослідного завдання для самостійного опрацювання поза рамками аудиторних занять.

Проміжний - модульний контроль здійснюється у формі написання контрольних робіт. На модульну контрольну роботу виносяться питання, розглянуті під час вивчення змістового модуля на лекціях, семінарах і самостійно.

V. Підсумковий контроль

Розподіл балів, які отримують студенти

Таблиця 4

Поточний контроль (мах = 40 балів)				Модульний контроль/екзамен (мах = 60 балів)			Загальна кількіст ь балів
Модуль 1			Мо дул ь 2	Модуль 3			
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістови й модуль 3	ІН ДЗ	МКР 1	МКР 2	МКР 3	
14	14	8	4	20	20	20	100

Максимальна кількість балів, яку може отримати студент за види навчальних робіт:

Семінарські заняття - (за роботу на одному занятті – 2 бали; у тому числі – відповідь на питання – 1,5 бали, доповнення – 0,5 бала) – 36 балів;
модульна контрольна робота №1(письмово) – 20 балів;
модульна контрольна робота №2(письмово) – 20 балів;
модульна контрольна робота №3(письмово) – 20 балів;
індивідуальне навчально-дослідне завдання (творча робота – есе) – 4 бали.

Критерії оцінювання:

Семінарських занять:

- змістовність, глибина висвітлення проблеми;
- логічна послідовність викладу матеріалу;
- підкріплення викладу конкретними прикладами;
- власна точка зору на проблему;
- засвоєння категоріального апарату;
- опрацювання джерел з теми заняття;
- вміння зробити висновки, узагальнення;
- активна участь в обговоренні та дискусіях.

Самостійної та індивідуальної роботи (проблемні завдання, реферати, творчі роботи, індивідуальні науково-дослідні завдання):

- поглиблене вивчення джерел,
- опрацювання категоріального апарату;
- актуальність та складність обраної проблеми;
- змістовність, глибина розкриття теми;
- опрацювання літератури: кількісні і якісні параметри;

- творчий підхід, самостійність мислення.

Формою підсумкового семестрового контролю є екзамен. Метою екзамену є контроль сформованості професійних компетентностей, необхідних для виконання професійних обов'язків. Якщо поточна семестрова оцінка становить не менше 75 балів, то за письмовою згодою студента вона може зарахуватися як підсумкова оцінка з дисципліни. У протилежному випадку, або за бажанням підвищити рейтинг, студент складає екзамен. При цьому бали, набрані за результатами модульних контрольних робіт анулюються. Екзамен складається у письмовій формі. Студенти в довільному порядку отримують екзаменаційний білет, у якому сформульовано 3 питання (по одному питанню з кожного модулю) і дають письмово відповіді на питання білету. Повна відповідь на одне питання білету оцінюється максимально в 20 балів.

Критерії оцінювання відповіді на питання екзаменаційного білету:

- Повна правильна відповідь – 27-30 балів;
- Неповна правильна відповідь – 22-26 балів;
- Відповідь частково правильна – 18-21 балів;
- Відповідь зі значними похибками – 11-17 балів;
- Відповідь неправильна – 1-10 балів;
- Відповідь відсутня – 0 балів.

Отримані бали за відповіді на питання екзаменаційного білету сумуються з балами, отриманими впродовж поточного семестрового навчання (макс. 40 балів) і так формується підсумкова оцінка з предмету.

Перелік питань до екзамену

1. Предмет і завдання курсу “Етнокультурологія”.
2. Метод і методика етнокультурного дослідження.
3. Етнос і етнічність в сучасній етнокультурології.
4. Соціокультурні чинники етнічної консолідації і диференціації.
5. Основні концепції сучасної етнокультурології. Еволюціонізм та неоеволюціонізм. Дифузionalізм.
6. Основні концепції сучасної етнокультурології. Функціоналізм і структуралізм.
7. Культурна антропологія та історична антропологія в США (школа Ф. Боаса).
8. Етнопсихологічні школи. Герменевтична етнологія.
9. Радянська і пострадянська парадигми етнологічних/етнокультурологічних досліджень.
10. Українська етнологія та етнокультурологія.
11. Основні поняття етнокультурології.
12. Етнічна - народна – традиційна – національна культура.
13. Етнос і концепції етносу.
14. Етногенез та етнічні процеси в сучасному світі
15. Етнокультурні традиції та поліетнічність.
16. Співвідношення понять “етнічна” та “традиційна” культура.
17. Сутність поняття “традиція” та його соціокультурні форми.
18. Міф, ритуал, поняття про сакральне як основи традиційного світосприйняття.
19. Історична динаміка традиційної свідомості.
20. Норми та стереотипи “святкової” та “профанної” поведінки в традиційних етнічних культурах.
21. Стереотипи соціально-рольової та статтєво-рольової поведінки в етнічних традиціях.
22. Структура етнічної свідомості.
23. Механізми і форми етнічної самосвідомості.

24. Етнічна та національна самоідентифікація.
25. Особливості етнопсихологічних досліджень.
26. Свідоме і несвідоме в етнічній культурі.
27. Стереотипи та міфологеми в традиційній ментальності.
28. Ідея сакрального та сакральні ієрархії в традиційній етнічній свідомості.
29. Багатоманітність та мозаїчність етносів.
30. Полікультурність та поліетнічність.
31. Основні принципи розмежування етносів
32. Основні принципи класифікації етносів.
33. Міжетнічна інтеграція та національні культури.
34. Надетнічні та наднаціональні утворення. Етнос і держава.
35. Етноси та етнічні культури Океанії та Австралії.
36. Етнічні культури Африки.
37. Етнічні культури Америки.
38. Етнічні культури Азії.
39. Етнічні культури Європи.
40. Етноси та етнічні культури України.
41. Міжетнічні стосунки в Україні.
42. Українська етнічна та національна ідентичність.

VI. Шкала оцінювання

Таблиця 6

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	Відмінно	Зараховано
82 – 89	Дуже добре	
75 – 81	Добре	
67 -74	Задовільно	
60 – 66	Достатньо	
1 – 59	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

VII. Рекомендована література

Підручники:

1. Білик Б.І. Етнокультурологія [Текст]: навчальний посібник / Б. І. Білик; Міністерство культури і туризму України, Державна академія Керівних кадрів Культури і Мистецтв. - К. : ДАКККиМ, 2005. - 160 с
2. Емельянов Ю. Н. Основы культурной антропологии /Ю.Н.Емельянов – СПб., 1994.
3. Етнографія України: навч.посіб. для студ. ВНЗ. – Л.: Світ, 2004. – 520 с.
4. Етнокультурологія. Навчальний посібник (за ред. Т.Б. Гриценко). – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 392 с.
5. Етнокультурологія. Курс лекцій (під ред. А.Г. Баканурського, Г.Є. Краснокутського, Л.Л. Сауленко). – К.: ВД “Професіонал”, 2004 – 208 с.
- 6.

7. Культура і побут населення України : навч. посіб. для вузів / В. І. Наулко (кер.), Л. Ф. Артюх, В. Ф. Горленко [та ін.] ; [голов. ред. С. В. Головки]. – Вид. 2-ге, допов. та переробл. – Київ: Либідь, 1993. – 284, [1] с., [31] арк. іл.
8. Лозко Г. Етнологія України: філософсько-теоретичний та етнорелігієзнавчий аспект : [монографія] / Г. Лозко. – К. : АртЕК, 2001. – 304с.
9. Українське народознавство : [посіб для студ. та учнів] / Г. Лозко. – К. : Зодіак-ЕКО, 1995. – 386 с.
10. Лурье С.В. Историческая этнология : учебное пособие / С. В. Лурье. — М. : Академический проект : Гаудеамус, 2004. — 624 с.
11. Очерки общей этнографии /Под ред. С.П. Толстова: В 5-ти т. – М., 1957-1968.
12. Садохин А.П., Грушевицкая Т.Г. Этнология: Учебник для студ. высш. учеб. заведений / А.П.Садохин, Т.Г. Грушевицкая – М.: Издательский центр « Академия»; Высшая школа, 2000. – 304 с.
13. Тиводар М. Етнологія: Навч. посібн. / М. Тиводар — Львів: Світ, 2004.— 624 с.
14. Этнография: Учебник / Под ред. Ю. В. Бромлей и Г. Е. Маркова. — М.: Высш. школа, 1982. — 320 с, ил.

Науково-методична література:

1. Антропология и история культуры (по материалам коллекций НИИ и Музея антропологии МГУ) / отв. ред. Т.И.Алексеева. - М. : Изд-во МГУ, 1993. – 288с.
2. Арутюнов С.А. Народы и культуры: Развитие и взаимодействие / С.А. Арутюнов. - Отв.ред. Бромлей Ю.В. - М.: Наука, 1989. - 245 с.
3. Бромлей Ю. В. Очерки теории этноса. / Ю.В.Бромлей – М., 1983.
6. Бромлей Ю. В. Этносоциальные процессы: теория, история, современность. / Ю.В.Бромлей – М., 1987.
7. Воронкова, Л. П. Культурная антропология как наука : [Учеб. пособие] / Л.П. Воронкова ; Ин-т переподгот. и повышения квалификации преподавателей социал. и гуманитар. наук МГУ им. М.В. Ломоносова. Каф. культурологии. - Москва : Диалог-МГУ, 1997. - 60 с. : ил.
8. Гумилев Л. Н. Этносфера. История людей и история природы /Л.Н. Гумилев – М.: Экопрос,1993. — 544 с.
9. Духовная культура и этническое самосознание наций / Отв. ред. Л.М. Дробизижа; АН СССР. Ин-т этнографии им. Н.Н. Миклухо-Маклая. — М., 1990. - 350с.
10. Етнос і соціум / під ред. Б. В. Попова та ін. – К. : Наук. думка, 1993. – 172 с.
11. Концепции зарубежной этнологии: Критич. этюды / Редкол.: Ю.В. Бромлей (отв. ред.), И.Р. Григулевич, П.И. Пучков; АН СССР. Ин-т этнографии им. Н.Н. Миклухо-Маклая. — М.: Наука, 1976. — 215 с.
12. Культура українських Карпат: традиції і сучасність: Матеріали міжнар. наук. конф. (Ужгород, 1-4 вересня 1993 року). –Ужгород, 1994. – 220с.
13. Куєвда В. Міфологічні джерела української етнокультурної моделі: психологічний аспект. Монографія / В. Куєвда. – Донецьк: Український культурологічний центр, Донецьке відділення НТШ, 2007. – 264 с.
14. Лисий І. Я. Концепт національної ідентичності в дослідженні культури / Іван Якович Лисий // Мандрівець. – 2012. – №4. – С. 73-78.
15. Національна ідентичність і громадянське суспільство / Є. Бистрицький, С. Пролеєв, О. Білий, С. Лозниця, Р. Зимовець; Відп. ред. Є. Бистрицький. – К.: Дух і Літера, 2015.— 450 с.
16. Нельга О. В. Теорія етносу : Курс лекцій / О. В. Нельга. – К. : Тандем, 1997. – 368 с.
17. Оксютів М. О. Етнокультура в контексті глобалізаційних процесів: соціально-філософський аналіз [Текст]: автореф. дис. ... канд. філос. наук: 09.00.03 / Марина Олександрівна Оксютів; Житомир. держ. ун-т ім. І. Франка. – Житомир, 2014. – 17 с.
18. Павленко Ю. Дохристиянські вірування давнього населення України / Ю. Павленко. – К., 2000. – 328 с.

19. Плачинда С. П. Словник давньоукраїнської міфології / С. Плачинда. – К.: Укр. письменник, 1993. – 63 с.
20. Попович М. Національна культура. Культура націй / М. Попович – К., 1994. – 320с.
21. Попович М. В. Проблеми теорії ментальності / М. В. Попович, Ю. В. Кисляковська, Н. Б. Вяткіна та ін. – К.: Наукова думка, 2006. – 402 с.
22. Потебня А. А. Мысль и язык / А. А. Потебня. – К: Синто, 1993. – 192 с.
23. Потебня А. А. Язык и народность // Потебня А. А. Эстетика и поэтика. – М., 1976.
24. Проблемы изучения традиций в культуре народов мира. – М., 1990. – Вып. 1-2.
25. Сабадуха В. Українська національна ідея та концепція особистісного буття: Монографія / В. Сабадуха. – Івано-Франківськ: Фоліант, 2012. – 176 с.
26. Степико М. Т. Буття етносу: витоки, сучасність, перспективи (філософсько-методологічний аналіз) / Михайло Тимофійович Степико, Інститут філософії ім. Г. С. Сковороди НАН України. – К: Знання, 1998. – 250 с.
27. Степико М. Т. Українська ідентичність: феномен і засади формування: монографія / М. Т. Степико. – К.: НІСД, 2011. – 336 с.
28. Столярчук Н. . Етнокультурологія: методичні рекомендації до курсу. Луцьк : Вежа-Друк., 2020. 32 с.
29. Столярчук Н. Етнокультурний вимір естетики українського авангарду. Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Філософські науки. 2019. № 13 (397).-С.116 -122.
30. Столярчук Н. Етнокультурний вимір творчості Казимира Малевича. Актуальні проблеми розвитку українського мистецтва: культурологічний, мистецтвознавчий, педагогічний аспекти [Текст]: матеріали V Всеукраїнської науково-практичної конференції (Луцьк, 29 травня 2020р.). – С.170 – 174.
31. Страны и народы: В 20-ти т. – М., 1978-1985. – 348с.
32. Табачковський В. Гуманізм та проблема діалогу культур / Віталій Табачковський // Філософська думка. – 2001. – № 1 – С. 6-25.
33. Типология основных элементов традиционной культуры. – М., 1984. - 420с.
34. Токарев С. А. История современной этнографии / С.А. Токарев – М., 1978. – 388с.
35. Традиции в современном обществе. Исследование этнокультурных процессов. – М., 1990. – 348с.
36. Тэрнер В. Символ и ритуал / В. Тэрнер – М., 1983. – 348с.
37. Українська культура в європейському контексті / Ю. П. Богуцький, В.П. Андрущенко, Ж.О. Безвершук, Л.М. Новохатько. – К.: Знання, 2007. – 680 с.
38. Флиер А.Я. Культурогенез / А. Я. Флиер. – М., 1995. – 128 с.
39. Чистов К. В. Народные традиции и фольклор / Очерк теории / К.В.Чистов – Л., 1986.
40. Шкляр Л.Е. Етнос і соціум / Л.Е.Шкляр – К., 1993. – 348с.
41. Шпет Г. Г. Введение в этническую психологию / Г.Г. Шпет – СПб., 1996. – 348с.
42. Шульга Н. А. Этническая самоидентификация личности. / Н.А.Шульга – К., 1996.
43. Щедрина Г. Искусство как этнокультурное явление / Г. Щедрина – М., 1981. – 348с.
44. Юм Д. О. О национальных характерах / Д. Юм; [пер. з англ. С.И. Церетели; вступ. ст. А.Ф. Грязнова] // Сочинения: в 2 т. Т 1. – Мысль, 1996. – 735 с.
45. Юнг К.-Г. Душа и миф: шесть архетипов / Карл Густав Юнг ; [пер. с англ.] – К.: Гос. б-ка Украины для юношества, 1996. – 384 с.
46. Юнг К.-Г. Человек и его символы / К.-Г. Юнг. – СПб. : Б.С.К., 1996. – 454 с.
47. Этнические процессы в современном мире. – М., 1987. – 480с.
48. Этнические стереотипы мужского и женского поведения. – СПб., 1991. – 348с.
49. Этнические стереотипы поведения. – Л., 1985. – 308с.
50. Этнические факторы в жизни общества. – М., 1991. – 228с.
51. Этнографические исследования развития культуры. – М., 1985. – 420с.
52. Этнографическое изучение знаковых средств культуры. – М., 1989. – 348с.

